

REVISTA ENCICLOPEDICĂ

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Responszător: IOAN CORBU, Cluj, Str. Gen. Grigorescu 16

Se împarte gratuit, în librării 3 Lei exemplarul

(Acest numer apărînd în Bistrița, s'a cules cu ortografia fonetică)

Nedumeriri în chestia Regnei năsăudene

M'am bucurat auzind despre apariția »Revistei Graniței Năsăudene« pentru apărarea intereselor grănicerești și informarea graniței referitor la administrarea averilor sale aduse la ruină. În interesul adevărului și în interesul bineînțeles al graniței să mi-se permită să arăt deci aici unele nedumeriri.

Ni-se spune în apelul către grăniceri, că primul scop al revistei este să dea »informațiunile cele mai obiective, mai sincere și mai adevărate asupra tuturor momentelor mai importante, ce se petrec în administrarea averilor grănicerești« și »introducerea celei mai cinstite administrații posibile la instituțiile averilor grănicerești...« Foarte frumos și de dorit, dar aceste desiderate și scopuri nu le văd satisfăcute nici chiar în primul număr al revistei, dela care am fi așteptat multe informațiuni și adevăruri referitor la situația și administrația averilor grănicerești. Ni-se spune numai atât că pierderile de pe urma administrației »Regnei« e de 214 milioane, o sumă oribilă, pentru care — ni-se spune — singură criza generală ar purta vina.

Asta să mi-se ierte să o spun franc, că nu o pot considera de »informațiunea cea mai obiectivă, mai sinceră și mai adevărată«. Cum — n'a fost nimic adevărat, din câte s'a spus — și am arătat și eu — despre păcatele »Regnei«, să fi fost numai »oameni cu multă carte, dar lipsiți de conștiință...«, cari prin informațiuni voit greșite și uneltiri să ducă populația în rătăcire?»

Când ni-se promite — de acum înainte — »introducerea celei mai cinstite administrații posibile«, trebuie să ni-se spună la

toți și mai ales conducătorilor noii administrații, ca un memento, ca să nu lucre cum a lucrat vechea administrație a »Regnei«. Ce siguranță putem avea pentru viitor, dacă pierderea de 214 milioane se trece simplaminte în sarcina crizei generale, nici o sancțiune, dar nici barem o încreștare a păcatelor »Regnei«, pe cari le-am arătat și eu de atâtea ori. Nici atâta să nu se recunoască, când știe toată lumea, că au fost ani splendizi financiari la »Regna« cu venite fabuloase, din cari beneficiarii »Regnei« au încasat zeci de milioane în bani gata, puși în siguranță, iar comunele, a căror averi au dat aceste venite, n'au primit decât jumătate dividendul asigurat prin statute, pecând cealaltă jumătate s'a dus pe gârlă cu capital cu tot. Cum s'a putut ridica pierderile la o sumă așa de oribilă numai dela 1 Ianuarie 1930 căci pe anul 1929 »Regna« ne arată un bilanț cu beneficiu net de 20 milioane, din cari beneficiarii voiau să-și încasseze tantiemele în plină criză din împrumuturi pe spatele comunelor, căci venitele erau numai pe hârtie. Și pe lângă acestea s'au plătit în butul crizei și a pierderilor salare mai mari ca ale miniștrilor, dlui director Avram 63.000 Lei lunar chiar și în toamna anului 1930, și nu se îndura nici atunci să și-le reducă, așa că dl Dr. Leon Scridon fost președinte al »Regnei«. s'a văzut silit să-i tragă luarea aminte în »Gazeta Bistriței«, că cu considerare la situația proastă a »Regnei« și la promisiunea dlui director, să facă odată reducerea — s'a redus la 30.000 Lei, lunar nu știu cu care lună, în timp ce pierderile evenimentelor grănicerești se ridicau la sute de milioane. Era corect să se plătească 30.000 Lei lunar salar la pierderi așa de oribile?

În Oct. 1930 dl director Avram ne arată că »Regna« are peste acoperirea datoriilor, tantiemelor, etc. o avere curată de 110 milioane în mărfuri și creanțe plus 13 milioane din venitul curat(?) depe 1929. Peste un an însă, la finea anului 1931, ne-a arătat că averea aceasta s'a redus din cauza crizei cu 110 milioane (într'un singur an!), dar mai este un întrecământ în mărfuri și creanțe în valoare de 11 milioane. Acum vine comisiunea silvică și ne arată, că nu numai nu există nici un întrecământ, dar e o pierdere de 214 milioane din capital. Acum se impune întrebarea, că fost-au bilanțurile și raporturile dlui director corecte, și e fals raportul Comisiunii silvice, sau dincontră?

Și pe baza acestor bilanțuri s'au încasat zeci de milioane tantieme neîndreptățite. În ziarul »Universul« s'a publicat că dl director Avram singur a încasat 2,470.000 Lei beneficii în un

singur an. Cu ce a meritat aceste milioane? 214 milioane nu se puteau pierde și fără un curator așa de gras plătit? Să nu ne bage nime mereu în ochi, nici revista graniței, că numai criza ar purta vina pierderilor. Dacă era o administrație corectă, prevăzătoare, morală, cu inimă și suflet pentru bunul strămoșesc, dacă nu se făcea lux (cu automobile) și risipă (cu tantieme grase după venite umflăte), nu se putea ajunge la pierderi de 214 milioane din capital de pe urma crizei.

Nu știm nici azi că cele câteva milioane tantieme ale funcționarilor și consiliului de adm. al Regnei din venitul curat(?) de pe 1929 le-au ridicat sau nu? căci știm, că s'a încercat totul, ducând în rătăcire adunarea generală, ca să nu primească decisiunea Ministerului, care a fost tăiat aceste tantieme imorale, numai ca să se plătească tantiemele din împrumuturi. Să ni-se arate în Revista graniței că *aceste tantieme sau plătit sau nu, și cât?*

Dovedindu-se prin Comisiunea silvică, că bilanțurile n'au fost corecte, deci tantiemele neîndreptățite, *ce pași s'au făcut sau se vor face pentruca aceste tantieme* (milioane) să fie restituite averilor grănicerești amenințate din aceasta cauză cu ruina.

În broșura »Adevărul ref. la Regna« ni-se arată că pentru dreptul de plutărit cumpărat dela Schieber s'au plătit 14 milioane, când acela nu valora nici o jumătate milion.

E adevărat și ce pași s'au făcut pentru despăgubire? Dar fabrica Struniorului? Ce pași s'au făcut în cauza *lăzilor de portocale*, căci o acuză așa grave nu poate fi trecută cu vederea. Sau acuza e falsă și acuzatorii sunt calomniatori și atunci justiția trebuie să le aplice sancțiunile meritate, sau e adevărat și atunci justiția să aplice sancțiunile păcătoșilor și să restituie comunelor pagubele. Grănicerii au dreptul să știe cum se administreză averile lor. *Vrem să vedem sancțiunile justiției*, fără de cari nu putem spera și aștepta îndreptare și *nu putem avea încredere nici pentru viitor.*

Să ni-se arate în revistă în cifre globale cum se explică pierderile de 214 milioane în doi ani de criză: cam cât cvant de lemn s'a prelucrat, cât a costat lucrul, cât a plătit »Regna« la comune pentru lemn și cu cât s'a vândut, cât a putrezit, sau a dispărut și cât s'a aflat la conscriere? Fără aceste date nu putem primi scuza cu criza.

Ajunse averile grănicerești la marginea prăpastiei, pentru ca risipa dela »Regna« să nu se mai repete, e necesar să ni-se

arate în revistă cum se face »administrația cea mai cinstită« acum, se fac acum cruțările necesare sau nu? Să ni-se arate *ce salare lunare se plătesc* azi funcționarilor superiori primiți dela »Regna« și celor dela Banca grănicerească, care azi nu mai are altă menire și lucru, decât să calculeze dobânzile ce trebuie să plătească comunitatea averilor grănicerești pentru propriu lor capital luat în împrumut cu procente grele, ca să susțină funcționarii, de cari n'are nici o nevoie, și poate să mai arunce și niște tantieme din sărăcia și ruina lor. *Cât costă administrația Băncii grănicerești?* Când averile grănicerești sunt aproape de ruină, ori poate chiar în ruină, nu e permis să se susțină o instituție, care n'are alt rost decât să mărească pierderile și să precipiteze prăbușirea.

Să se facă cruțările de lipsă ori cât de dureroase ar fi, înainte de a se porni carul în prăpastie, căci atunci va fi prea târziu. Regia proprie (la păduri) o aflu necesară, dar cu funcționari și nu beneficiari la venite, cu comisiune de opt și nu cu autonomie și consiliu de administrație, lacom după tantieme nemeritate, după venite umflate și cu »uzuri comerciale«. Personalul necesar însă trebuie să fie plătit modest, cu un minimum de existență, atâta cât să nu rămâne pe drumuri și conform situației miserabile, până când va dura aceasta. Cui nu-i place, să-și caute situații mai bune, așa cum au beneficiat la »Regna« — în paguba comunelor — azi nu se mai pot da sinecure din ruină.

Ni-s'au promis »informațiunile cele mai obiective, mai sincere și mai adeverate« — să le vedem. Așa cum am fost informați de »Regna« în »Gazeta Bistriții« nu putem tolera să fim serviți și în »Revista grăniței« susținută din averile grănicerești.

Ioan Corbu

